

Taastatud punkri avamisele kogunes palju rahvast, järelikult on huvi meie mineviku vastu suur.

Fotod: Kristjan Kivistik

Lehe persoon – Jaak Pihlak

Tänavune suvi Viljandi vallas on esile toonud ajaloo. Just seepärast on heameel neil teemadel vestelda Viljandi Muuseumi direktori Jaak Pihlaku, kelle täitus 1. septembril 30 aastat sellest päevast kui muuseumi etteotsa asus.

Loe lähemalt lk 3.

Kogu info valimis- jaoskondadest

Viljandi vallavalitsus kinnitas 17. oktoobril toimuvateks kohaliku omavalitsuse valimisteks valimisjaoskondade asukohad. Viljandi vallas on kümme valimisjaoskonda, võrreldes eelmiste valimistega ei ole siin väga palju muutunud. Peamised valimisjaoskondade asukohad on jäänud samaks. Lk 4. Sel küljel on ka valimisteemaline toimetuse veerg.

Alanud on uus kaasava eelarve konkurss

Alanud on tänavuse aasta kaasava eelarve ideekorje. Alates 14. septembrist kuni 4. oktoobrini saab konkursile ideid esitada. Siis hinnatakse need raha hääletusele. Lk. 5 saab lugeda ka, mis on saanud eelmise kaasava eelarve võitjast.

Lk 6.

Viljandi valda tuli TV 10 Olümpiastardi võistkondlik esikoht

TV 10 Olümpiastardi finaali võistlustel Kuressaares kullmineerus mitmevõistlusega koolinoorte TV 10 Olümpiastardi sarja 50. hooaeg. Võistkondlikult said esikoha Rakvere Reaalgümnaasium ja Viljandi valla Heimtali Põhikooli ning Holstre Kooli ühisvõistkond.

Lk 10

Täna lehes kõigi koolide kooliteed alustanute nimed ja gruppipildid. Lk 6 ja 7.

Ennuksemäe metsavendade punker avati lavastuse ja Untsakate saatel

Martin Raid, avalike suhete spetsialist

Viljandi vald avas 18. augustil taasisesivsbumise 30. aastapäeva puhul paarisaja silmapaari ees taastatud Ennuksemäe metsavennapunkri, mis on Eesti suurim metsavendade ajalugu puudutatav objekt.

Holstre ja Mustla vahel asuv punker paikneb Ennuksemäe talu metsades. Metsavendade peidupaiga rajasid 1944. aastal Nõukogude okupatsioonivõimude eest põgenenud vennad Jaan ja Evald Sova, kellega liitusid hiljem kümnekond metsavenda. 21. veebruaril 1945 ründasid punkrit NKVD-lased ning üle kuue tunni kestnud lahingus hukkus seitse metsavendat ja kaks ründajat, viis inimest võeti vangi. Selleks, et metsavendi maa alt välja saada, panid kommunistid punkri põlema. Eesti metsavendluse ajaloos oli Ennuksemäe punker üks suuremaid.

2010. aastal taastas Tarvaste vald punkri ligilähedases suuruses, kuid 31. oktoobril 2016 hävis see taas tulest nagu 1945. aastal. Viljandi vallavalitsus otsustas punkri uuesti taastada ning eelmise aasta novembri lõpus hakati punkrit taas ehitama.

Viljandi vallavanema Alar Karu sõnul on metsavendade punkri taastamine kummarus Eesti riigi ja eesti rahva olemasolu eest võidelnutele ning selle eest elu ohverdanud inimestele.

“Väga oluline on tuletada nii tulevastele kui praegustele põlvkondadele meelde, et Eesti riik ja väikesearvuline eesti rahvas oma kultuuriga ei ole iseenesest mõistetav nähtus maailmas, vaid selle eest on võideldud ja oma elusid ohverdatud. Kõike seda peab teadma ja meeles pidama. Selleks, et meie väike rahvusriik jääks edasi kestma, peab oma riiki kaitsma ja hoidma iga päev. Ajaloolist mälu ei saa säilitada pelgalt sõnadega, tähtis on hoida ning vajadusel taastada ka meie rahva ajalugu kandvaid objekte nagu Ennuksemäe punker,” ütles Karu.

Ehitus punkri juures lõppes augusti kekspaigas ning vald avas punkri kõigile huvilistele vahetult enne 30. taasisesivsbumispäeva, 18. augustil. Taastatud punkris on kaks sisse- ja väljapääsu, kuus nari, köetav pliit ning tunnel, mis ühendab punkrit mäe jalamil asuva sissepääsuga. Vastvalminud punker on 2016. aastal põlengus hävinud punkrist oluliselt turvalisem, sest puidu hävimise kaitseks on ehitatud betoonist seinad, lagi ja põrand. Punker on küllastajatele avatud iga päev ööpäev läbi. Küllastada ja ööbida saab punkris ilma ette registreerimata.

Punkri rajanud Silindia ehitusfirma juhataja Toomas Perve sõnul on Ennuksemäe metsavendade punker ettevõtte ehitusajaloo kõige erilisem objekt, sest see asub keset raskesti ligipääsetavaid põlismetsi ja ehitus sõltus suuresti ilmastikust. “Vihmaperioodidel ei saanud objektile transportida ehitusmaterjali, talv oli külm, siis pinnase külmumise tõttu ei saanud sel ajal teha kaevetöid. Ehitajaid

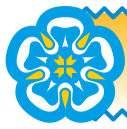
Punkris on kaks sisse ja väljapääsu, kuus nari ja pliit.

Punker säilitab ajaloolist mälu praeguste ja tulevaste põlvkondade jaoks.

päästis kuiv suvi, kus saadi kaotatud aega tagasi võita,” ütles Perve. “See aga oli töömeestele kuumuse tõttu väga raske ja keeruline, tööpäevi tuli alustada varahommikul kella viiest. Vaprad mehed ei vandanud alla ja töötasid visalt vaatamata praadivale päikesele ning sääskede ja parmude rünnakule.”

Ennuksemäe punkri taastamine maksis 181 221 eurot koos käibemaksuga. Sellest summast 27 000 eurot Salva Kindlustuse kindlustushüvitis, riigieelarveline toetus 9000 eurot, LEADER projektitoetus 30 000 eurot ja riigi investeeringutoetus 113 152 eurot.

NÕUNIKU VEERUD

Kõik on alles alguses: seierid pole veel jõudnud oodatud tunni ning lilled ja aabitsadki on alles ootel. Toosama ootus on nendes lasteski, kellele need aabitsad ja lilled lähevad, et nõnda astuda esimesed sammud haritud tuleviku suunas.

Foto: Rivo Aren

Tarkus tarviline vara

Estlased on ikka tarkust oluliseks pidanud. Tarkuse kohta on meil mitmeid vanasõnu nagu "Tarkus süüa ei küsi, vaid annab süüa", "Tark mõtleb esiti, rumal kahetseb pärast". Või siis "Tarkus tuleb tasapisi" ja selleks, et maailma toimimisest põhjalikult aru saada, tuleb päris kaua õppida.

Anne Põldsaar, haridus- ja kultuurinõunik

1. septembril nimetame tarkusepäevaks. See on eriline päev, millega tähistame õppimise olulisust. See päev on natuke nagu uus aasta ja natuke nagu sünnipäev, mille eel tunneme ootusärevust. Selle päevaga on meil kõigil oma kogemus ja mälestus, kuid kõige tähtsam on see alati 1. klassi minejatele. Sel aastal olid tarkusepäeva aktused uute reeglite tõttu pisut teistsugused kui tavaliselt, see aga ei vähendanud päeva olulisust.

Viljandi valla 9 koolis astus esimest korda sel aastal oma kooliteele täpselt 100 last: 50 poissi ja 50 tüdrukut. Kõige rohkem läks õpilasi 1. klassi Tarvastu Gümnaasiumis – 32 ja kõige väiksem 1. klass on Leie Koolis – 2 õpilast. Kokku alustas valla koolides tarkuse taga nõudmist üheksa- ja poolsada õpilast.

Kui õpilaste arv on enam-vähem sama, mis eelmisel aastal, siis valla lasteaiade arv kasvab jõudsalt. Nii mõneski lasteaias on soovijaid rohkem, kui hetkel kohti pakkuda. Et kohapuudust leevendada, käivad ehitustööd Viiratsis, kus aasta lõpus saab Viiratsi lasteaiad Rüblik kahele uuele rühmale ruumid. Võimalusi otsime ka Ramsi lasteaias laiendamiseks.

Septembrikuu toob valla hariduselus kaasa veel muudatusi.

- Leie lasteaiad Sipelgapesa lõpetas tegevuse ning liideti Leie Põhikooliga. 1. septembrist on uue lasteaiad-põhikooli nimeks Leie Kool.

- Tegevuse huvikoolina lõpetas Päre Spordihoone. Huvitegevuse ja õhtuste treeningute paigana spordihoone jätkab, kuid huviharidust pakub noortele edaspidi Viljandi Spordikool.

- Valla kahes koolis alustasid tööd uued noored direktorid: Karl Kirt Tarvastu Gümnaasiumi ja Tarvastu Muusika- ja Kunstikooli direktorina ning Egle Sild Saarepeedi Kooli direktorina. Uued õppejuhid on Kristlin Oja Saarepeedi Koolis, Margit Meltsas Paistu Koolis, Krista Prinzmänn Viiratsi Koolis ja Merike Tulp Tarvastu Lasteaias. Jõudu ja lennukaid ideid koolide ja lasteaiade arendamiseks!

Põnevust kooli- ja lasteaias ellu toovad uuel õppeaastal välisriikidest saabuvad vabatahtlikud, osalemine erinevates rahvuvahelistes ja üleriigilistes projektides. Sügisel jätkame ka eelmisel aastal alanud valla haridusjuhtide arenguprogrammiga, et suurendada juhtide enesetõhusust ja toetada arendustegevust.

COVID-19 viirus mõjutab jätkuvalt haridusasutuste elu. Peame kõik pingutama ja andma oma panuse, et koolid ja lasteaiad oleksid avatud ega õpilased peaks enamuse õppeaastast veetma kaugõppel. Kahel viimasel aastal tekkinud õpilünkade täitmine ja silumine on väljakutse nii õpilastele, õpetajatele kui vanematele. Õpetajate töö on keerulisem ja teistsugune kui varem. Märkamise ja abivajajate toetamine on järjest olulisem. Head õpetajad, soovin teile tarkust märgata ka iseennast ning vajadusel mitte häbeneda tuge küsida.

Põnev, innustav ja turvalist kooliaastat kõigile!

Malemängule üles ehitatud esimese koolipäeva aktus Heimtali Põhikoolis.

Foto: Martin Raid

Pea 1000 noort alustas valla koolides uut kooliaastat

Teadmispäeval, 1. septembril, alustasid Viljandi valla üheksas koolis uut õppeaastat 946 õpilast.

Esimesse klassi astus 100 õpilast, 50 poissi ja 50 tüdrukut. Kõige rohkem lapsi alustas kooliteed Tarvastu Gümnaasiumis, kus kahte esimesse klassi läks kokku 32 õpilast.

Õpilaste arvult suurim valla kool on samuti Tarvastu Gümnaasium, kus sel aastal kogub koolitarkust 281 noort, neist 45 gümnaasiumiastmes. Valla ainsale keskkoolile järgneb Heimtali Põhikool 151 ja Kalmetu Põhikool 115 õpilasega.

Ülejäänud valla koolides alustas uut õppeaastat alla 100 õpilase. Paistu Koolis 95, Saarepeedi Koolis 82, Holstre koolis 76, Viiratsi koolis 65, Kolga-Jaani Koolis 61 ja Leie koolis 20 noort.

Martin Raid
Avalike suhete spetsialist

Hetki 1. septembrist Tarvastu Gümnaasiumis.

Foto: Alar Karu

Laval istuvad oma päris esimesel koolipäeval Kolga-Jaani Kooli õpilased.

Foto: Rivo Aren

Nõnda nägi esimene koolipäev välja Holstre Koolis.

Foto: Rein Anton

Jaak Pihlak: Väga oluline on jäädvustada meie esivanemate lood

Tänavune suvi Viljandi vallas on esile toonud ajaloo. Just seepärast on heameel neil teemadel vestleda Viljandi Muuseumi direktori Jaak Pihlakuga, kellel täitus 1. septembril 30 aastat sellest päevast kui muuseumi etteotsa asus.

Kõigepealt sellest, mis seob teid Viljandi vallaga. Teie kohta kirjutatud uurides, selgus, et seob teie noorusaeg, elasite ju aastaid praeguses Viljandi vallas ja lõpetasite ka Puiatu 8-klassilise kooli.

Sündisin Viljandis. Osa oma noorusajast veetsin jah, tänases Viljandi vallas. Elasin siin lausa kolmes kohas: lapsena Männal. Seal kolisime 1974. aastal ära Ramsi lähiste Vahe tallu, kus elasin neli aastat ja kus nüüd elab tekstiilikunstnik ja õppejõud Ave Matsin. Seejärel sai elupaigaks Liivamäe talu Vardja külas. Selles talus oli omal ajal elanud nimekas fotograaf August Järvekül.

Ja siis ühel päeval juhtus seal midagi olulist?

Jah, 1977. aasta detsembris leidsin talust paberisse keeratud ja raamitud foto Viljandimaa Vabadussambast. Pildi autoriks August Järvekül. See raamitud foto on mul nüüd töökabineti seinal. Huvitaval kombel on see pilt mind juhatanud tänasesse päeva. Olen ju aastaid tegelenud selle monumenti taastamise küsimusega ja 2023. aasta Võidupühaks saab Vabadussambas jälle Viljandit kaunistama.

Aga teie huvi ajaloo ja just Vabadussõja vastu ei piirdunud ju üksnes selle fotoga?

Minu omaaegne naabrimees oli Eedo Jõesaar. Temaga suhtlusest saigi alguse minu huvi Vabadussõjaga seonduvaga. Just tema juhtis mind Vabadussõda käsitleva kirjanduse juurde. Eedoga sain samuti tuttavaks 1977. aastal. Kohtumisel koduteel ta

ütles, et teda huvitavad masina- traktorijaamade ajalehed ja mul olid mõned neist olemas. Eedo oli tõeline bibliofiil. Kulutasin üsna palju raha temalt raamatuid ostes ja nõnda läks kuni Eesti ajani välja. Minu silmaring täienes oluliselt eestiaegse kirjanduse koha pealt. Tollal polnud ju aimu, mis üldse on ilmunud ja mind huvitas eriliselt just Vabadussõja temaatika.

Siiski tuli Vabadussõda teema- na teie ellu juba paar aastat varem, nõnda, et tundub küll nagu oleksite välja valitu selle teema käsitlemisel.

See juhtus 1975. aastal Puiatu koolis. Tollal hoiti kogutud vanapaberit Puiatu staadioni juures spordihoones. Käisime poistega uurimas, et mida põnevat seal ka leidub. Mind huvitas just jalgpallialane kirjandus, kuid leidsin üllatuseks raamatu "Lehekülgi Vabadussõjast". Võtsin selle kooli pikapäevavõttekaasa ja näitasin teistele. Õpetaja märkas ja tuli küsima, et millega ma siin tegelen. Nähes raamatut, läks ta näost valgeks ning võttis selle ära. Muidugi ma raamatut tagasi ei saanudki. Käisin ka kooli direktori käest küsimas, aga tema ütles, et raamat hävitati.

Loomulikult järgnesid kõigele eelnenule õpinguaastad Tartu Ülikoolis filosoofiateaduskonnas ajaloo erialal.

Lõpetasin Tartu Ülikooli filosoofiateaduskonna diplomitööga "Eesti sõjaväe atašeed 1918-1940". 2006. aastal kaitsesin Tartus ka teadusmagistri kraadi, minu magistritöö oli "Karutapjad ja ristimehed. Eesti-Läti suhted teenetemärkide näitel". Kuid juba 1988. aastast olin kirjutanud artikleid Vabadussõja mälestussammastest, Eesti ohvitseridest, Vabaduse Risti ja Karutapja ordeni kavaleridest, Nõukogude repressioonidest jne.

Jaak Pihlak hoiab käes fotot, mille ta leidis poisina oma tollasest kodust ja on ta juhatanud Viljandimaa Vabadussambast taastama. Foto: Raivo Lott

Võidupühal avati Paistu kirikus Vabadussõjas langenud Paistu kihelkonna inimestele mälestusplaadid. Ja augustis esitlesite samas oma raamatut "Paistu kihelkonna langenute mälestusmärgid". Kas Paistu kihelkonnas on nüüd kaardistatud kõik, kes Vabadussõjas oma elu andsid?

Jah, tänaseks peaks olema teada kõik Paistu sangarid, kes Vabadussõjas hukkusid. Kolmel mälestustahvilil on jäädvustatud nende kõigi nimed. Kokku 90 inimest, neist kaks naist. On oluline, et suudaksime jäädvustada oma esivanemate lood. Et me teaksime, kes on need, kes andsid selle riigi loomisel oma elu. Vabadussõjas hukkunutest oli enamus poissmehed, nõnda, et koos nendega kadus ka nende lugu, mis nüüd said taastatud. Näiteks üks oli Alfred Raud. Muide, Alfredi vend Mart Raud oli Eesti kirjanik, kelle tütar on ju professor Anu Raud. Selliseid lugusid, kus inimesed tulevad ajaloo jaoks tagasi tänu arhiivis säilinud materjalidele, on palju. Tuleb ainult uurida ja vaeva näha.

Räägime Viljandimaa Vabadussambast ka.

Praeguse seisuga toetavad samba valmimist Viljandi vald, Mulgi vald, Põhja-Sakala vald, Põltsamaa vald ja Tõrva vald. Juba on üle 250 üksikisiku, kes on kokku annetanud üle 30 000 euro. Samba lepinguline kogumaksumus on 665 937 eurot. Riik omalt poolt pani samba tarbeks pool miljonit eurot. Puudu on veel ca 45 000 eurot. Mälestussamba teevad valmis firma Kivikuvand OÜ ja skulptor Tiiu Kirsipuu. Vabadussambas avatakse 23. juulil 2023. aastal. Monumenti avamiseks koostan raamatu, kuhu tuleb Viljandi-

maaga seotud ja Vabadussõjas hukkunud ligi 800 inimese elulood, Viljandimaa Vabadussõja mälestusmärkide lood ja kõigi annetajate nimed.

Vabadussõjas kaotas elu kokku 6500 meest ja naist. Nende hulgas on ka inimesed, keda ühisid sõjaga kaasnenuid haigused: tüüfus, hispaania gripp jms. Üle 600 inimese tapeti punaste poolt. Sinna nimekirja on arvestatud ka need, kes surid aasta jooksul pärast lahingute lõppu sõjas saadud haadadesse.

Kaks päeva enne iseseisvuse taastamise 30. aastapäeva taas-avas Viljandi vald Ennuksemäe metsavendade punkri. Seegi on ju oluline samm, et mäletataks inimesi, kes võitlesid vaba Eesti eest ka Nõukogude okupatsiooni ajal.

Ennuksemäe punkri taastamine on Viljandi vallavalitsuse poolt väga tänuväärne tegu. On väga oluline metsavendade pärandit säilitada. Kui poleks olnud metsavendi, siis poleks ka see võitlus edasi kandunud. Inimeselt inimesele, mälestust mällu. Aga metsavendadesse suhtumine täna on kahetine, sest elab edasi Nõukogude propaganda sõnum, kus püüti metsavendi näidata bandiitidena. Aga mehed ei läinud ju punkritesse niisama aega veetma. Seal oldi vabaduse nimel, loodeti ju oma riiki taastada. Ja kuhu olekski olnud neil meestel minna? Kui olid tol ajal nõukogude võimu jaoks persona non grata, siis polnudki ju teisi valikuid kui metsa minna. Vastasel juhul ootas kuklalask või vangilaager. Ennuksemäe punkrit hakati ehitama veel siis kui sõda alles käis ehk juba sügisel 1944.

Olete avastanud ka seose Vaba-

dussõja ja Ennuksemäe punkri vahel?

Ennuksemäe üks punkri rajajatest oli Peeter Mallene. Tema isa, samuti Peeter Mallene, langes Vabadussõjas, Holstre valla kaitsealana. Vanem Peeter Mallene oli tubli vallavanem, poeg aga tõsine talumees. Ja mõlemad võitlesid Eesti vabaduse eest ja surid selle nimel.

Tänavu toimusid Tarvaste ordulinnuse varemetes arheoloogilised kaevamised, et saada teadmisi linnuse igapäevaelu ja rajamisaja kohta. Uuriti kultuurkihti linnuseõuel ja sepikoja aset eeslinnusele. Seegi ju väga oluline teave, mis meie maadel on olnud ja kes on olnud?

Seekordsedki kaevamised näitasid, et maapõu peidab meie jaoks olulisi teadmisi ja kindlasti tuleks uurimisega edasi minna. Sest Tarvaste ordulinnus on senini ikka üsna vähe uuritud koht. Kindlasti tuleb jätkata linnuse konserveerimistöödega. Neid omavalitsusi, kes selliseid uurimusi tellivad, on vähe. Seepärast ongi see väga tubli ja tänuväärne ettevõtmine Viljandi vallavalitsuse poolt.

Kokkuvõtteks?

Vabadussõjaga löime realselt oma riigile aluse. Ilma Vabadussõja võiduta poleks järgnenud 20 aastat oma riiki. Selle 20 aasta- ga arendati välja oma riigi kõik struktuur. Ja tehtule toetudes olemegi saanud edasi minna. Oleme jõudnud tänasesse päeva vaba riigi vabade kodanike- na. Seepärast ei tohi me loobuda mäletamast. Meie keel, kultuur ja mälu on need, mis meid hoiavad.

Vestles
Raivo Lott

30 aastat Viljandi Muuseumi direktorina töötanud Jaak Pihlak ja tütrepoeg Hans Laur Vabariigi aastapäeval Viljandi lossivaremetes. Foto: erakogust

Valimisjaoskonnad Viljandi vallas toimuvate kohaliku omavalitsuse volikogu valimisteks

Viljandi vallavalitsus kinnitas 17. oktoobril toimuvateks kohaliku omavalitsuse valimisteks valimisjaoskondade asukohad. Viljandi vallas on kümme valimisjaoskonda, võrreldes eelmiste valimistega ei ole siin väga palju muutunud. Peamised valimisjaoskondade asukohad on jäänud samaks.

Muutus valimisjaoskonnas nr 2 asukoht, mis eelnevalt on olnud Viljandi Haigla hoones. Seekord asub see valimisjaoskond psühhiaatrikliiniku hoonete kompleksis Jämejala külas, Pargi tee 18. Nimetatud valimisjaoskond korraldab ka väljaspool elukohajärgset valimisringkonda eelhääletamist ning vajadusel ka asukohas, kinnipidamiskohas, haiglas ja ööpäevases hoolekandeesutuses hääletamist.

Valimisjaoskond nr 1:

1) Teisel päeval (reede) enne valimispäeva ning valimispäeval Paistu Rahvamaja, aadressil Paistu tee 14, Paistu küla, Viljandi vald, Viljandi maakond;

2) esimesel päeval (laupäev) enne valimispäeva Holstre Kool, aadressil Kooli tee 1, Holstre küla, Viljandi vald, Viljandi maakond.

Valimisjaoskond nr 2:

1) Kõigil eelhääletamise päevadel ja valimispäeval Jämejala Psühhiaatrikliiniku kultuurimaja, aadressil Pargi tee 18, Jämejala küla, Viljandi vald, Viljandi maakond.

Valimisjaoskond nr 2 korraldab väljaspool elukohajärgset valimisringkonda eelhääletamist ning vajadusel ka asukohas, kinnipidamiskohas, haiglas ja ööpäevases hoolekandeesutuses hääletamist.

Valimisjaoskond nr 3:

1) Teisel päeval (reede) enne valimispäeva ja valimispäeval Päre Rahvaraamatukogu, aadressil Kannikmäe tee 18, Päre küla, Viljandi vald, Viljandi maakond;

2) esimesel päeval (laupäev) enne valimispäeva Puiatu Seltimaja, aadressil Kooli tee 5/2, Puiatu küla, Viljandi vald, Viljandi maakond.

Valimisjaoskond nr 4:

1) Teisel päeval (reede) enne valimispäeva ning valimispäeval Ramsi Vaba Aja Keskus, aadressil Ramsi tee 5, Ramsi alevik, Viljandi vald, Viljandi maakond;

2) esimesel päeval (laupäev)

enne valimispäeva Heimtali Spordihoone, aadressil Ridaelamu tee 1, Heimtali küla, Viljandi vald, Viljandi maakond.

Valimisjaoskond nr 5:

1) Esimesel ja teisel päeval enne valimispäeva ning valimispäeval Saarepeedi Rahvamaja, aadressil Saarepeedi rahvamaja, Saarepeedi küla, Viljandi vald, Viljandi maakond.

Valimisjaoskond nr 6:

1) Esimesel ja teisel päeval enne valimispäeva ning valimispäeval Viiratsi Rahvamaja, aadressil Sakala tn 3, Viiratsi alevik, Viljandi vald, Viljandi maakond.

Valimisjaoskond nr 7:

1) Teisel päeval (reede) enne valimispäeva ja valimispäeval Uusna Külamaja, aadressil Uusna tee 6, Uusna küla, Viljandi vald, Viljandi maakond;

2) esimesel päeval (laupäev) enne valimispäeva Valma Infopunkt (Külamaja), aadressil Külamaja, Valma küla, Viljandi vald, Viljandi maakond.

Valimisjaoskond nr 8:

1) Teisel päeval (reede) enne valimispäeva ja valimispäeval

Tegemist on juba tsaariajal Viljandi linnas kasutusel olnud valimiskastidega, kus hääletati kuulikestega. Foto on tehtud Viljandi muuseumis.

Foto: Raivo Lott

Valimiste periood koondub seekord ühte nädalasse:

E	T	K	N	R	L	P
11.10	12.10	13.10	14.10	15.10	16.10	17.10.2021
EELHÄÄLETAMINE						VALIMISPÄEV
Keskuste jaoskondades hääletamine 12.00 – 20.00				Kõikides jaoskondades hääletamine 12.00 – 20.00		Kõikides jaoskondades hääletamine 9.00 – 20.00
Elektrooniline hääletamine E 9.00 L 20.00		
Asukohas hääletamine 9.00 – 20.00				Kodus hääletamine 9.00 – 20.00		

TOIMETUSE VEERG

Valimistest, millest siis muust

Veel kuu ja on kohalike volikogude valimiste aeg käes. Sellega seoses on ühtteist ka öelda.

Kõigepealt meie lehest. Järgmises Viljandi Valla Teatajas avaldatakse ametlik kandidaatide nimekiri Viljandi valla valimiskomisjoni poolt. Samas on ka valimistel osalevatel erakondadel võimalus avaldada oma materjale ning fotosid. Erakonnad saavad lehes tasuta avaldamiseks pinda pool külge ja üksikkandidaat veerand külge.

Seda lehte ehk siis oktoobri lehte levitatakse 7. ja 8. oktoobril. See aga tähendab, et kaastõid ootame hiljemalt 27. septembriks.

Valimistega seonduvast veel. 7. septembri vallavalitsuse istungil otsustati:

Koolides ei tohi toimuda poliitilist reklaami, näiteks kampaaniamaterjalide jagamist, erakonda liikmete värbamist, allkirjade kogumist, plakatite kleepimist seintele vms. Need põhimõtted kehtivad kõigile, ka kogu kooliperele, sh juhtkonnale, õpetajatele, teistele kooli töötajatele, õpilastele ja lapsevanematele. Ebakohasest valimiskampaaniast tuleb esmalt teavitada koolijuhti. Kui eelnevalt ei ole abi, siis tuleb pöörduda kooli pidaja – munitsipaalkooli puhul kohaliku omavalitsuse, riigikooli puhul haridus- ja teadusministeeriumi poole.

Raamatukogude ruumides ja hoonel on keelatud nii valimisreklaam kui valimisplakatite kleepimine.

Valla hoonetele on valimisplakatite kleepimine keelatud.

Avalikule teadete tahvlile võib iga erakond, valimisliit või üksikkandidaat panna ühe valimisplakati A4 formaadis.

Valimisürituse korraldamiseks tuleb taotleda vallalt avaliku ürituse luba.

Raivo Lott,
Avalike suhete nõunik

Viljandi vallast esitati presidendile tunnustamiseks Elle Toomsalu ja Arvi Rätsepa elamu

Eesti kauni kodu konkursi hõlmab traditsioonilisi kodusid ja muid, sellega seonduvaid objekte: eramud, väikesed ühis- majad, korterelamud, maokodud, suvilad, hotellid, turismitalud, koolimajad, seltsimajad, kirikud ja muud kultushooned, mererannik, kaldad, järved, tiigid, kalmistud, parkmetsad jne.

Lisaks eriobjektid oma kategooriates: parim tervisespordirajatis, parim tööstusmaastik, kauneim kortermaja, kaunis muinsuskaitseobjekt, energiasäästlik objekt.

Viljandimaa Omavalitsuste Liidu üldkogu on nimetanud 5-liikmelise maakondliku kodukaunistamise konkursi hindamiskomisjoni, kes maakonda esitatud objektid üle vaatab, valikud teeb ning esitab kolm parimat Eesti Vabariigi presidendile tunnustamiseks.

Tänavu esitati hindamiskomisjonile kõigest neljast Viljandimaa omavalitsusest kokku 12 objekti ning komisjon otsustas Viljandi vallast presidendile tunnustamiseks esitada Ojaküla tee 6, Vardi küla elamu (Elle

Toomsalu ja Arvi Rätsepa), ühe kodu Viljandi linnast ning ühe kodu Põhja-Sakala vallast.

Maakondlik komisjon juhendus hindamisel Eesti Kodukaunistamise Ühenduse üldisest hindamisalustest, vaadates objekti terviklikku ruumimõju, heakorda, haljastust ja selle seisundit, väikevorme ja nende sobivusi, märkusega, et haljastus ja väikevormid ei ole kohustuslikud, kuid oluline on valikute ja vormide kvaliteet.

Krista Ojamäe
VOL nõunik

Eelmisel aastal võitis idee Surva silla ujumiskoha uuendamisest, aga tänavu?

Liina Soovere,
Võiduidee
esitaja

Toimetuselt. Alanud on tänavuse aasta kaasava eelarve ideekorje. Alates 14. septembrist kuni 4. oktoobrini saab konkursile ideid esitada. Siis hinnatakse ideed ära ning suunatakse need rahva hääletusele. Vallaelanikud saavad ideedele oma hääli anda 15. kuni 28. novembrini. Pärast hääletust saabki selgeks siis Viljandi valla kaasava eelarve tänavu aastane võitja. Selles lehes räägib aga eelmise aasta võidust ja selle võidu tegelikkuks saamisest lähemalt võiduidee esitaja Liina Soovere.

“Õeldakse, et kui suudad mildestki unistada, siis sa suudad seda ka teha. Esimesest hetkest kui tehti teatavaks Viljandi valla kaasava eelarve konkurss, tundsin et pean andma oma panuse meie kodukoha arengusse ning selle konkursi võitma.

Ma olen sündinud ja kasvanud Viljandi vallas ning Surva silla ääres olen terve oma elu suviti ujumas käinud. Teadsin, et eelkõige laste nimel pean ma

eriti pingutama. Tuli teha korralik kampaania, olla selle jooksul järjepidev ja sihikindel, samas tuli motiveerida kogukonda, et meil on võimalus võita ja nad selle nimel tööle panna. Täna silma kogukond võitis Viljandi valla esimese kaasava eelarve konkursi möödunud aastal. Kohalike südamesoov on olnud juba pikka aega korrastada ujumiskoht, mis asub Surva silla juures Täna silma jõe kaldal.

Tuleb tõdeda, et see projekt on olnud suur väljakutse mõlemale osapoolle, aga hea koostöö tulemusena on väga suured sammutud juba tehtud. Alustasime projekterija otsimise ning erinevatest ametkondadest lubade taotlusega eelmise aasta lõpus. Kevadel, peale lindude pesitsemisrahu saime alustada raietöödega, valla töömehed langetasid võsa, mille kohalikud ära koristasid. Samuti tuli arvestada kalade kudemisajaga, pärast seda alustas juuni alguses objektile tööd Melior-M OÜ. Mõne tööpäevaga korrastati kaldaääred, puhastati jõepõhi settest, rajati kald- ja kõnnitee, uuendati paa-tide vettelaskmise kohta, samuti täideti ujumisala liivaga.

Surva ujumiskoht on olnud ammustest aegadest kohalike poolt kasutatav ja nõ isetekeline, ning seal käiakse ujumas juba aastaid. Vajadus turvalise-

Kuigi Surva silla ujumiskoht valmib lõplikult aasta lõpuks, sai juba tänavusel kuumal suvel kenasti siin veemõnusi maitsta. Foto: Alar Karu

ma ujumiskoha järele on olnud väga suur. Peamised murekohad olid väga halvas seisukorras trepp, betoonala (kaldakindlus), väike ujumisala, puhastamata kaldaääred. Tehtud on väga oluline osa renoveerimistöödest, mis kohalikke rõõmistas juba sel ujumishooajal. Sel suvel oli erakordselt pikk soe suvi, mis on toonud meie ujumiskoha inimesi ka kaugemalt. See on vägagi positiivne, et siseturism ka meie vallas toimub. Paigaldatud on kaks ujuvkaid, millest on mõnus teha vettehüppeid või

nautida kalapüüki. Rajatud kaldtee on teinud oluliselt paremaks ligipääsu ujumisalale ning meie seniiorid pääsevad turvaliselt ujuma või kala püüdma.

Julgustan igaüht osalema kaasava eelarve konkursil, sest julge pealehakkamine on juba pool võitu. Lisaks on võimalus kaasata oma kogukonda, oma valla inimesi. Läbi selle konkursi on võimalus reklaamida enda kodukanti. Võin julgelt öelda, et esimene kaasava eelarve konkurss on läinud hästi, meie vallas oli hääletajaid 1486,

võiduidee sai 321 häält. Viljandi linna viimasel kaasaval eelarvel anti kokku vaid 742 häält ja võiduidee sai napilt miinimumhäältearvu viimasel päeval täis. Tahan öelda, et kogukonnad, huvigrupid, noored jpt peavad kokku hoidma, töötama ühiselt oma eesmärgi nimel, et saavutada edu. Selleks, et saavutada edu on vaja hääli, sest iga hääli loeb. Hääletamiseks oli õigus kõigil Viljandi valla elanikel alates 16. eluaastast. Kogukonda liitvas projektis üksi hääli ei kogu, aga aktiivse meeskonna koostöönä on võimalik saavutada edu ja nii tuli meie võit!

Projekt peab päris valmis saama 2021. aasta lõpuks. Loomulikult oleks lihtsam olnud rajada muruplatsile mänguväljak, kuid elu ei peagi lihtne olema ning kõik pingutused ujumiskoha nimel on seda väärt! Üks suur väljakutse on tänases turuolukorras leida ehitaja betoonitööde tegemiseks. Samuti on olnud tarneajad pikemad pinkidele ja riietuskabiinile, seda koroonaviiruse leviku tõttu. Oleme optimistlikud lõpuni välja, sest aega on neli kuud ja klaas on pooltäis.

Suur aitäh kõigile, kes andsid oma panuse ning Viljandi valla-le, et kaasate oma elanikke valla elu edendamiseks ning toetate kogukondade ideede elluviimist.

Viiratsis valmis Eesti üks nüüdisaegseim kaugküttevõrk

Mais Adven Eesti poolt jätkatud Viiratsi kaugküttevõrgu rekonstrueerimistööd on lõpetatud. Projekti viimases etapis uuendati 610 meetri ulatuses vananenud torustikku ning nüüd on Viiratsi üks nüüdisaegsema kaugküttesüsteemiga võrke Eestis.

2019. aastal rajasime Viiratsisse biokütuse katlamaja ja vahetasime esimese 610 meetri jagu soojusvõrke. Rekonstrueerimistööde lõppjärgus uuendasime veel 610 meetrit võrke, mille järel on sealne torustik täies ulatuses eelisoleeritud ja võrgukaod minimaalsed. Hea meel on tõdeda, et jõudsime rekonstrueerimistöödega lõpule ennetähtaegselt – kavandatud septembri keskpai-

ga asemel juba augusti alguses,“ sõnas Adveni projektide direktor ja juhatuse liige Priit Tiit.

Soojusvõrkude rekonstrueerimise ja uue biokatlamaja rajamisega hoitakse igal aastal kokku ligi 1002 tonni CO₂ ekvivalenti. See võrdub hinnanguliselt umbes 445 keskmise auto CO₂ heitmetega aastas.

Ehitustööde teise etapi maksumus oli 245 000 eurot, millest ligi pool tuli Keskkonnainvesteeringute Keskuse poolt jagatavast Euroopa Liidu ühtekuuluvusfondi toetuskeemist “Efektiivne soojusenergia tootmine ja ülekandmine”. Tööd teostas Metrx OÜ.

Eesti jõujaamade ja kaugküttevõrku tunnistanud “Tõhu-

sa kaugküttevõrk” märgisega, mis tõendab, et kaugküttesüsteem vastab energiatõhususe määru-ses sätestatud tingimustele.

Viiratsi kaugküttevõrku kuulub 25 tarbimiskohta, sealhulgas 16 korteriühikut koos 365 korteriga, 2 äriühingut, lasteaed, hooldekodu, koguduse hoone, noortekeskus ja sotsiaalmaja.

Adven Eesti on üks suurimaid energiatootjaid Eestis, pakkudes terviklikke energialahendusi ja energiamüüki tööstus- ja kinnisvara sektoris. Lisaks toodab ja edastab Adven toasooja 19 kaugküttepiirkonnas ja edastab maagaasi 19 võrgupiirkonnas üle Eesti.

Maret Kahk
Adven Eesti turundus- ja kommunikatsioonijuht

Jäädvustus Viiratsi soojustorustiku rekonstrueerimisest 2021. aasta juulis

Kooliminejad 2021

Tarvastu Gümnaasium

1.a klass

Klaudia Anijärv
Karoliina Erol
Sandra Erol
Marleen Jürna
Joanna Kärp

Simmo Mandri
Kristjan Peek
Karl Puidet
Melissa Pähnapuu
Endo Pärna
Artur Reimaa

Jaan Martin Rääbis
Luisa Silla
Madli Tomp
Mirthel Tomson
Tairo Tuul
Klassijuhataja Aino Pedai

1.b klass

Lisanne Aas
Oliver Arus
Lisette Hüvenen
Kristiina Korb
Kerttu Leppikus

Andrea Lusti
Maribel Maisla
Johannes August Markus
Morris Mängli
Oliver Palumaa
Johanna Plado

Meribel Pöder
Ronja Zieds
Karl August Tokman
Marit Villem
Risto Välja
Klassijuhataja Madli Ütsik

Viiratsi Kool

Bert Ilves
Armin Jüris
Mattias Kabral
Keron-Artis Lippur
Gregor Lüdig

Sten Mäetagas
Emil Mägi
Grete Märtsin
Lisandra Nagel
Evelina Polishchuk

Robin Russki
Mirtel Zuntov
Rander Vaiksaar
Matthias Vesalahti
Klassijuhataja Jana Lossmann

Saarepeedi Kool

Frank Karakozov
Paul Lind
Genner Lipand
Eliise-Luisa Lundver
Markus Meo

Carl Sebastian Rebane
Adele Soosaar

*Klassijuhataja
Liivia Kriisa*

Heimtali Põhikool

Leek Ilus
Andra Kivisild
Markus Leesmend
Manfred Mets
Bryan Mikiver
Emma Penter
Sandra Pihlak
Roosi Puna
Hanna-Marii Raudsepp
Liisa Reile
Merily Sarap
Liis Mariin Sarv
Triin Marleen Taklaja
Kirke-Marii Tooming

*Klassijuhataja
Küllike Raudkivi*

Paistu Kool

Carmen Evart
Drevor Karu
Andre Kuusk
Steven Kõrge
Janely Lepa

Kristofer Linnaste
Raimo Tulp
Annegreth-Liselle Tõnisma
Elinor Vengerfeldt
Annabel Pöder

Kennerth Raimet
Elise-Laureen Sosi
Rando Verstin

Klassijuhataja Triin Vaiksoo

Holstre Kool

Timofei Rjabinin
Lisette Lipp
Oliver Kabanen
Kreet Kivistik
Kirke Kukk
(puudub pildilt)

Klassijuhataja
Liisi Tõnisson

Kalmetu Põhikool

Sander Abel
Victoria Anderson
Janela Bernhardt
Keron Grünberg

Jan Indriko
Sander Kõll
Reiko Lellep
Tauri Raidmäe

Maret Siirus
Rasmus Vaarend

Klassijuhataja Anneli Valgre

Kolga-Jaani Kool

Tarmo Torop
Alice Kivimägi

Laura Ristisaar
Klassijuhataja Inga Laansalu

Leie Kool

Cristofer Liiviste
Lisandra Moks
Klassijuhataja Epp Barkalaja

Noorte perede päästepakett on koolitusprogramm "Imelised aastad"

Ühel kolmapäeva õhtul, mil olime abikaasaga tulnud järjekordselt väikelaste vanematele suunatud koolituspäevalt, arutlesin isekeskis teemal: "Miks ometi keegi meile täna kuulud varem ei ole rääkinud? Kõik olnuks palju lihtsam ja rahumeelsem...". Mõni kuu hiljem koolitusprogrammi "Imelised aastad" edukalt lõpetades jäi kõlama sama mõte – millegipärast ei valmistata meid elus ette nii oluliseks ja vastutusrikkaks rolliks nagu seda on lapsevanemaks olemine!

Meie lugu

Meie pere on 4-liikmeline traditsiooniline eesti perekond – 30ndates eluaastates kõrgharidusega spetsialistidest ema ja isa ning kaks üsna väikese vanusevahega tütart (vanem tütar saab peagi 6-aastaseks ning noorem on 4,5-aastane). Laste kasva(ta)mise juures oleme abikaasaga mõlemad aktiivselt kaasa löönud, nii hästi või halvasti kui parasjagu oleme osanud ja energiat on jagunud. Minul oli emana seejuures võimalus lastega üle 5 aasta kodus olla ja tüdrukute iga uut õpitut oskust (ja muidugi ka kõikvõimalikke lollusi) kõrvalt jälgida. Lasteaia tegime tutvust alles käesoleva aasta jaanuaris, mil kogu riigis valitses teadagi üsna keeruline olukord.

Pean ausalt tunnustama, et selleks ajaks, olime omadega täitsa läbi. Pidev (võimu)võitlus lastega ja igasuguse "oma aja" puudumine, olid viinud staadiumisse, kus ärritusime iga väiksemagi asja peale. Selline pereelu meid just ei rõõmustanud. Meie eesmärk, kasvatada lastest täisväärtuslikud inimesed, muutus aina kaheldavamaks. Aeg-ajalt tundsin, et oleme liiga nõrgad, et ei tule enam toime.

Kuna oleme abikaasaga mõlemad koolituse usku, haarasime veel enne kinni võimalusest pääseda tunnustatud koolitusprogrammi "Imelised aastad".

Mis on "Imelised aastad"?

"Imelised aastad" koolitusprogrammist kuulsime tutvavatel, kes olid Viljandi linnas sama programmi edukalt läbinud. See programm on välja töötatud USA-s ja mõeldud ennekõike 2- kuni 8-aastaste väikelaste vanematele. Programmi kaasatakse korraga 10 peret, kes koolitatud juhendajate eestvedamisel uusi teadmisi ja oskusi omandama asuvad. Lisaks tuleb osalejatel õpitut kohe seltselt praktiseerida-harjutada

ning anda pidevalt tagasisidet ja oma kogemusi jagada. Koolitusgrupp saab kokku korra nädalas. Teekond kestab kokku 16 nädalat. Siinkohal tasub ära märkida, et programmis osalemine on lapsevanematele seejuures täiesti tasuta!

Mida koolituse käigus õppisime?

Päris alguses tutvustati kasvatuspüramiidi ning tehti selgeks, et laste jaoks on vanemate tähelepanu A & O. Ja siin kehtib lihtne reegel: kui vanemad ei jaga lapsele piisavalt "positiivset" tähelepanu, siis hakkab laps selle kompenseerimiseks otsima "negatiivset" tähelepanu, st halvasti käituma.

Esimene soovitus, mille koolituselt saime – mängida lapsega iga päev vähemalt 10 minutit! – tõi juba muutuseid. Lisaks tutvustati tunnustamise ja motiveerimise erinevaid võtteid. Võin kinnitada, et last ei ole võimalik üle kiita, küll aga ei piisa alati vaid "Tubli!" ütlemisest.

Koolitusgrupis said kokku väga erinevad inimesed, kuid üksteisega harjuti kiiresti ja oma pere saladusi jagati piinlikkust tundmata – üksteist usaldati ning muredest ja rõõmudest räägiti ausalt, kedagi seejuures sundimata. Leian, et mõistva tugigrupi olemasolu on sellel teekonnal vaata et kõige tähtsam. Saab iganädalaselt südant puistata ja end maha laadida ning ühtlasi ka teiste kogemusi kuulda, vigadest õppida, lohutust ja innustust või hoopis mõne hea idee/nõuande, mida ka ise järele proovida.

Mida saavutasime?

Kursuse lõpus tunnustasid kõik osalejad, et kodune olukord on rahulikum ja rahuldust pakkuvam kõikidele pereliikmetele. Saime õpitu näol väga vajalikud "tööriistad", mida igapäevaelus vastavalt vajadusele rakendada ja mis peamine – saime teadmise, et need meetodid ka päriselt toimivad. Koolitusele tagasi vaadates leidsime grupis ühiselt, et selline programm on hädavajalik kõigile lapsevanematele ning avaldasime ka teatavat nõrdimust, et niivõrd vajalikke (praktilisi) teadmisi ei jagatud varem.

Kadri Kütt

Toimetusele. Lugu on avaldatud lühendatult, täismahus saab artikliga tutvuda Viljandi vallavalitsuse kodulehel <https://www.viljandivald.ee/et/uudised-ja-teated/>.

Raamatukogudes septembris - oktoobris

4.-24. oktoobrini toimub filmifestival Kino maale, milles osalevad Puiatu, Heimtali, Saarepeedi, Kolga-Jaani, Leie ja Tänaassilma raamatukogud. INFO kuupäevade ja programmide kohta ilmub raamatukogude facebooki lehtedel.

Septembris on Uusna ja Vana-Võidu haruraamatukogus raamatuväljapanek "Jaan Rannap 90"

Paistu Rahvaraamatukogus:

15. sept. - 15. okt. "Aasta tegijad looduses - 2021" - näitus
22. sept. kl 15 - Paistu sotsiaalmajas ajalooline Madisepäev

Puiatu haruraamatukogus:

Septembris "Täheke 60" - näitus, lasteajakirja ajalooline ülevaade

21. sept. kl 12 Külatund eakatele (info tel. 5356 7167)
Teisipäeviti kl 18 HopaFit trenn (info tel. 5356 7167)

Kolga-Jaani Rahvaraamatukogus:

Septembris "Soome-Ugri rahvaste eluhetked" Stanislav Antipovi maalinäitus Kolga-Jaani raamatukogus

Tänaassilma haruraamatukogus:

17. sept. kl 18.00 "Koduaeda sobivad õunasordid" Matis Moks. Loeng ja õunte degusteerimine

Viiratsi Rahvaraamatukogus:

Septembris raamatunäitus "Palverännak-teel olemine - palveteed maailmas ja Eestis"

22. sept. Viiratsi Kooli 5.-6. klassiga Eno Raua raamatu "Kalevipoeg" ühislugemine ja arutelu. Kalevipoja Koja külastus Kääpal.

4. okt. - "Elu on laif ehk sportlaste elulood"

Pärsti haruraamatukogus:

21. sept. väljapanek "Madisepäeva lahing" täiskasvanutele ja õpilastele
22. sept. "Sügise sünnipäev" lastele
23. sept. "Heldur Jõgioja muusika"

Uusna haruraamatukogus:

Septembris
Seeneaeg on käes - õpi tundma seeni. Väike seentenaütus Ilon Wiklandi maailm. Ülevaade raamatuillustratsioonidest

Vana-Võidu haruraamatukogus:

4.-8. okt Õpetajate päeva puhul näitus-väljapanek

TÄHELEPANU! Ürituste toimumise kohta küsige eelnevalt infot raamatukogude telefonidelt.

Jälgige reklaami facebooki lehtedel!

Tasuta bussiga Kolga-Jaani raamatukogusse

Oiu ja Meleski piirkonnast viib tasuta buss lugejaid Kolga-Jaani raamatukogusse 28. septembril ja 12. oktoobril.

Peatused:

Oiu bussipeatus kl 10.00,
Meleski küla Palandi bussipeatus kell 10.15
Leie 10.30.

Buss toob sõitjad sama marsruuti mööda ka tagasi.
Info tel 53 494 457

Lasteaikohtade taotlemine käib ARNO kaudu

Alates kevadest on Viljandi vallas kasutusel uus haridus-teenuste haldamise süsteem ARNO, kus hetkel on leitav üldinfo meie valla lasteaedade kohta.

Lisaks on lapsevanemal süsteemi kaudu võimalus mugavalt teha lapsele järjekorraftotlus lasteaeda ning samuti võimalus vaadata ja muuta oma taotlusi. Süsteemi kaudu saab lapsevanem automaatselt teavituse kui lapsele on tehtud kohapakumise. Samas Arno

keskkonnas saab kohapakumise kinnitada või sellest loobuda. Kui laps on lasteaeda kinnitatud, siis näeb vanem oma lapse kohaga seotud andmeid (millal alustas, millal lõpetab) ning vajadusel teha lasteaedastest lahkumise taotlus.

Hetkel on ARNO kasutuses 23-s erinevas kohalikus omavalitsuses, sealhulgas näiteks Saaremaal, Viimsis, Kohilas, Tartus, Elvas.

Viide: <https://piksel.ee/arno/viljandivald>

Tarvastu gümnaasium ja Saarepeedi kool said uued direktorid

Urmo Reitav,
haridus-
spetsialist

Kevadel otsis Viljandi vald Tarvastu ja Saarepeedi koolile uusi juhte. Direktorite konkurs onnistus ning 9. augustist juhib Tarvastu gümnaasiumi Karl Kirt ja Saarepeedi kooli Egle Sild.

Karl Kirt on sündinud ja kasvanud Mulgimaal, Tõrva vallas. Karl on õppinud Tallinna Ülikoolis riigiteaduseid ning Tartu Ülikoolis kultuurikorraldust. Tal on mitmekülgne töökogemus riigi haridus- ja noorteametis, Eesti noorsootöö keskus, Valga vallavalitsuses ning erinevates raadiojaamades.

Tema kirgedeks on võrkpall ja raadiotöö. Ta peab tähtsaks meeskonnatööd ning usub, et Tarvastu gümnaasiumist saab kool, kus noor ei omanda mitte ainult õpikutarkusi, vaid saab neid ka rakendada erinevates mitteformaalsetes tegevustes. Tema hinnangul on Tarvastu gümnaasiumil olemas kõik eeldused, et paista kaugemale silma, kui ainult enda kogukonna sees.

Egle Sild on pärit Viljandist ning omandanud Tartu Ülikoolis koolieelse lasteaetuse õpetaja eriala ja hiljem lõpetanud hariduskorralduse magistriõppe. Ta on tegutsenud Saarepeedi koolis alates 2016. aastast nii õpetajana, ringijuhendajana kui ka õppejuhina ning on eelnevalt juhtinud ka Suure-Jaani noortekeskust. Egle armastab mängida saksofoni ja klaverit ning tema hobideks on lugemine, muusika loomine ja reisimine.

Eglel on kindel visioon Saarepeedi koolist, kus töötavad avatud ja uuendusmeelsed õpetajad, kes märkavad iga õpilast, kus kogu koolipere on kokku-

hoidev ja peavad lugu ühistest väärtustest. Ta hindab väärtuskasvatuse toel õppimist, tööta-

mist ja tegutsemist, sest kindel väärtuste süsteem on teadliku inimese alustala.

Esitasime vastsetele koolijuhtidele ka mõned küsimused

Milline on hea koolijuht?

Egle: Minu jaoks on HEA koolijuht julge, hea suhtleja, kuulaja ja empaatiline, võimeline igas olukorras vastavalt käituma ja tegutsema. Tal on selge visioon ja kõrgeid sihid, milline tema kool saab olema. Leian, et koolijuht on võimalik õppida, kuid et hea koolijuht olla, selleks peavad olema eeldused, mis on seotud isiksusega.

Karl: Hea koolijuht on inimene, kes on tugev meeskonnaliider ja ei ole "ülemuse" suhtumisega. Hea koolijuht peab olema inimene, kes suudab ajaga kaasas käia, omab visiooni ning suudab hästi suhelda erinevate sihtgruppidega. Samas peab olema juht arenemisvõimeline ja hea eeskujuga.

Milline koolijuht soovid olla ja miks?

Egle: Mina tahangi olla see koolijuht, kes hommikul on üks esimesi, kes majja jõuab, naeratus näol ning kõigile õpilastele ja õpetajatele välisuskel "tere hommikust" ütleb. Ma tahan päriselt ka teada, kuidas õpilastel ja õpetajatel läheb, millised on lapsevanemate ootused. Tahan tunnustada oma meeskonda edusammude eest ja olla oma kooliperele eeskujuks. Minu jaoks on hea koolijuht esiõppija ja soovin see ise olla. Praegu alustasin kolmandat ringi ülikoolis ja liitusime koos Karliga alustavate koolijuhtide programmiga. Nii põnev!

Karl: Ma tahan olla koolijuht, kellele võib kindel olla, kes toetab oma meeskonda ja kes ennast pidevalt täiendab. Tahan olla koolijuht, kes suudab oma eksimusi tunnustada, mõista teist poolt, aga olla samas otsusekindel ja vajadusel väga konkreetne.

Mida soovid koolijuhina kindlasti oma koolis ära teha?

Egle: Soovin luua koolikesk-

onna, mis on kaasaegne ja looduslähedane samal ajal. Hetkel on eesmärk pöörata tähelepanu nii õpilaste kui ka õpetajate vaimsele tervisele ning sellest tulenevalt luua keskkond, mis seda toetaks, näiteks parem töökorraldus kogu personalile.

Karl: Väga tahaks, et Tarvastus oleksid uued moodsad õpperuumid. Kui saaksin selle ära teha koos vallaga, siis oleks väga vingene! Muidugi tahan, et kooliõpilased ja töötajad räägiks sellest koolist, kui maailma ägedaimast koolist, kus õppida ja õpetada.

Milliseid plusse-miinusid näed tänases koolijuhtide süsteemis?

Karl: Mina arvan, et võiks tuua tagasi tähtajaliste lepingute süsteemi. Ise arvan, et võiks olla süsteem 5 + 5 ehk esimene ametiaeg avaliku konkursiga ning koolipidajal on viie aasta möödumisel võimalik pärast arenguvestlust koolijuhiga pikendada lepingut veel 5 aastat. Seejärel tuleks taas avalik konkurs. Ma arvan, et oleme valmis selleks, kus direktoritel ei pea olema tähtajatud lepingud. See annaks võimaluse koolijuhtidel edasi liikuda ja seada kindlad sihid ja eesmärgid oma viie aastaseks perioodiks. Samas on koolipidajal võimalik teha muudatusi, kui pooled ei ole üksteisega rahul või oleks vaja muutusi.

Egle: Olen nõus Karli tähtajalise lepingu mõttega. Koolijuhil ametikoht ei tohiks olla amet, kus inimene saab jääda mugavustsooni. Leian, et kui visioon on ellu viidud, eesmärgid täidetud, siis on vaja ise edasi liikuda. Kool ei saa areneda, kui juhil enam kuhugi areneda pole. Positiivne on see, et on välja töötatud erinevaid programme ja süsteeme uute juhtide toetamiseks - alustavate koolijuhtide programm, koolijuhtide järelkasvuprogramm jne.

Kuidas kindlustada elatis ja elatisabi lapsele

Heili Rohtla
Lastekaitse
peaspetsialist

Perekonnaseadusest tulenevalt on ülalpidamist õigustatud saama:

- Alaealine laps;
- Laps, kes täisealisena omandab põhi-, kesk- või kõrgharidust või õpib kutseõppe tasemeõppes, kuid mitte kauem kui 21-aastaseks saamiseni;
- Abivajav sugulane, kes ei ole võimeline ennast ise ülal pidama.

Kui laps saab 21-aastaseks, ülalpidamiskohustus reeglina lõpeb.

Hagiavalduse esitamine

Kui lapsevanemad on lahku läinud, tuleb neil omavahel kokku leppida elatise maksmise osas. Kui vanem ei täida lapse ülalpidamise kohustust, tuleb last kasvataval vanemal elatise nõudmiseks esitada hagiavaldus lapse elukoha järgsesse maakohustusse. Kui lapse elukoht ei ole Eestis, esitatakse hagi kostja (see vanem, kes ei maksa elatist) elukoha järgi. Kui kostja elukoht ei ole Eestis, esitatakse hagi hageja (ehk see vanem kes kohtusse pöördub) elukoha järgi.

Elatise nõudmine kohtu kaudu alaealisele lapsele on vajalik ka selleks, et tulevikus, kui laps on täiskasvanu ja tema vanem ei tule enam iseseisvalt toime ning vajab ülalpidamist, peab laps seadusest tulenevalt hakkama oma vanemat ülal pidama. Kui lapsevanem ei ole lapsele elatist maksnud ja seda ei ole kohtu kaudu nõutud, võib täisealisel lapsel tekkida raskusi tõendamiseks, et vanem ei ole teda omal ajal ülal pidanud. See teema puudutab eeskätt hooldekodu kohatasu tasumist, kuid võib tekkida ka teisi ülalpidamisega seotud olukordi. Kohaliku omavalitsuse toetuste määramisel võib saada takistuseks asjaolu, kui taotleja

ei ole elatist kohtu kaudu välja nõudnud.

Hagiavalduse vorm lapsele elatise välja mõistmiseks on leitav <https://www.kohus.ee/et/kohtumenetlus/dokumentide-vormistamisest>. Kui lapsevanem jääb häta hagiavalduse täitmisega või tekib lisaküsimusi, siis võib julgelt pöörduda Viljandi valla lastekaitse spetsialistide poole, kes juhendavad teid hagiavalduse täitmisel ja muu sellega seonduvaga.

Seni kuni kohus teie avaldust menetleb on võimalik taotleda kohtumenetlusaegset elatisabi. Info asjaajamise kohta on leitav <https://sotsiaalkindlustusamet.ee/et/lapsed-ja-pere/elatisabi>.

Võimalus kohtutäituri poole pöörduda

Kui on olemas jõustunud või viivitamata täitmisele kuuluv kohtuotsus elatise väljamõistmiseks, kuid teine vanem ei täida seda, pöörduge kohtutäituri poole. Kohtutäituri valib sissenõudja. Kohtutäituri valimisel peab lähtuma kohtutäituri tööpiirkonnast. Kohtutäituri kontaktandmed leiab Kohtutäituri ja Pankrotihaldurite Koja kodulehelt (<https://kpkoda.ee/kohtutaiturid/kohtutaiturid-kontakt/>).

Kohtutäitur tuleb valida tööpiirkonnast, kus on võlgniku elu- või asukoht või kus asub võlgniku vara.

Kohtutäituri avaldus täitemenetluse algatamiseks, mida on võimalik esitada nii e-posti kui ka posti teel. Samuti tuleks kohtutäituri esitada allkirjastatud taotlus täitemenetlusaegse elatise saamiseks. Juhised ja taotluste vormi leiab Kohtutäituri- ja Pankrotihaldurite Koja koduleheküljelt.

Kohtutäitur edastab täitemenetlusaegse elatise maksmiseks vajalikud andmed igakuiselt Sotsiaalkindlustusametile.

Täitemenetlusaegse elatise

saamise eelduseks on, et täitemenetlus on kestnud ühe täiskuuri. Kui pärast ühekuulist ootepäeva ei ole elatist maksmata kohustatud vanem lapsele võlgnevust tasunud, hakkab kohtutäitur pidama arvestust selle üle, kas ja millises summas lapsele igakuiselt elatist laekub.

Kui ühekuulisele ootepäevale järgneval kuul lapsele elatist ei laeku, hakkab Sotsiaalkindlustusamet lapsele maksmata elatise kuni 100 eurot kalendrikuus. Kui kohtulahendi-

ga on välja mõistetud väiksem elatis, siis on maksmise aluseks kohtulahendis märgitud summa. Elatisabi väljamaksed tehakse tagantjärele eelmise kuu eest järgmise kuu 10. kuupäevaks.

Elatise osas saavad vanemad sõlmida kokkuleppe ka notari juures. Elatise nõude kohta notariaalselt tõestatud kokkuleppe, millega võlgnik on andnud nõusoleku alluda kohesele sundtäitmisele, on täitedokumentiks, millega elatise maksmisest keeldumisel saab pöörduda kohtutäituri poole ilma, et oleks vaja eelnevalt pöörduda kohtusse.

Kui teine vanem elatisnõudele põhimõtteliselt vastu ei vaidle, on mõistlik algatada maksekäsu kiirmenetlus. Seda saate teha elektrooniliselt keskkonnas e-toimik. Täpsemalt maksekäsu kiirmenetluse kohta leiab infot <https://www.juristaitab.ee/et/mida-teha-kui-pean-kohtusse-poorduma/maksekasu-kiirmenetlus-lapse-elatisnoudes>.

Kui teil tekkis lisaküsimusi või jääte asjaajamisega häta, võtke julgelt ühendust Viljandi valla lastekaitse spetsialistidega, kes aitavad ja juhendavad teid asjaajamisel.

Perekaart pakub suurperedele soodustusi

MTÜ Eesti Lasterikaste Perede Liidu poolt ellu kutsutud Perekaart on loodud selleks, et toetada suurperesid (kus lapsi kasvamas kolm ja enam) nende tegemistes ja pakkuda erinevaid soodustusi igale pereliikmele.

Eesti Lasterikaste Perede Liidu ning Perekaardi partnerite sooviks on luua lisaväärtust kõikidele lasterikastele peredele.

Perekaart on füüsiline magnetkaart, millega on lasterikkal perel võimalik osa saada erinevatest teenustest ja toodetest parematel tingimustel. See kätkeb endas soodsamaid hindu, kampaaniapakumisi ja muid lisaväärtusi perele.

Perekaarti on võimalik taotleda kõikidel peredel, kus lapsi kasvamas kolm ja enam ning taotlemiseks ei pea kuuluma Eesti Lasterikaste Perede Liidu liikmesorganisatsiooni. Kui varem oli võimalik Perekaardi süsteemi logida sisse vaid ID-kaardi vahendusel, siis tänaseks on olemas ka Mobiil-ID ning Smart-ID võimalused. Eesti Lasterikaste Perede Liidu liikmesorganisatsiooni kuuluvatele peredele on Perekaarte väljastatud alates 12. veebruarist 2014. a. Lähtuvalt pere vajadustest on liikmetel võimalik täiendavalt osa saada erinevatest ühisüritustest, koolitustest ja programmist.

Perekaart üheks aastaks maksab 12 eurot ja kaheks aastaks 20 eurot. Soovi korral on võimalik taotleda lisakaarti teisele vanemale või noorele alates 15 eluaastast. Perekaardid saadetakse pere poolt valitud aadressile või pakiautomaati.

Kõigi Perekaardi partneritega sõlmitakse leping, mis ettevõtja poolt hõlmab soodustuste andmist ning Perekaardi kleebit asetamist nähtavale kohale, Eesti Lasterikaste Perede Liidu poolt aga ettevõtja kajastamist enda poolt hallatavates meediakanalites.

Täpsemat informatsiooni perekaardi kohta saab lugeda aadressilt <https://www.perekaart.ee/>.

Heili Rohtla
Lastekaitse peaspetsialist

Juba pikka aega on Tallinnas, Tartus ja Paides aktiivselt tegutsenud Rita Holmi poolt ellu kutsutud tugigrupid lapsepõlves seksuaalvägivalda kogenud täiskasvanutele.

Olles ise ühe tugigrupi liige ja MTÜ Eesti SV Tugigrupid kogemusrõustaja julgustan esimest sammu astuma kõiki, keda lapsepõlves seksuaalvägivaldne trauma puudutab. Seksuaalvägivaldne lapsepõlvetrauma on trauma kogu eluks, millest ei terveneta iseenesest.

"Seksuaalvägivald lapse vastu on kõige jälgim kuritegu ja lapse hinge jaoks kõige traumeerivam, kõige alandavam, kõige rohkem segadust tekitav traumaatilise kogemus." Nii räägivad kõik täna tugigruppidesse kuuluvad inimesed, nii

räägivad traumeeritud, kes pole aastaid ei abi ega tuge saanud. Pole olnud kohta, kus ja pole olnud kedagi, kellele rääkida, pole olnud julgust rääkida.

"Kes mind uskunud oleks?" "Ma ju püüdsin rääkida, aga vanaema ütles, et ära valeta vanaisa peale!" "Ta lubas mu ema ära tappa." "Sain peksa, kui lubasin kaebama minna. Enam ei julenud ütsatadagi." Ka need on laused, mida olen kogemusrõustajana kuulnud ja need on omataoliste hulgas väga leebed laused.

Tugigrupis oleme võrdsed, me oleme nimetud, me oleme eadud, meid ei diskrimineerita usuliste vaadete tõttu ega soolistest erisustest tulenevalt. Meid ei hinnata haridustaseme järgi ega paigutata kaalunumbrite järgi

portsjoneid kätte saame. Me kõik saame ühtviisi tuge, mõistmist ja teadmisi oma grupijuhitidest psühholoogidelt. Meile otsitakse abi ja vajadusel suunatakse meid terapeutide juurde. Meile korraldatakse kokkusaamisi ja laagreid, kus meid motiveeritakse toime tulema läbi erinevate teraapiliste tegevuste.

Üksteisele toetudes me kogeme, kuidas igäheis meis on oma jõud ja tarkus, kuidas juhtunuga rahu sõlmida ja toime tulla. Me oleme ühtviisi nõrgad ja tugevad üheaegselt. Me ei hinda kellegi trauma sügavust, me ei uuri ega urgitse, me oleme lihtsalt olemas oma inimlikus soojuses, inimlikus mõistmises. Me astume ühiselt samme, et ühiskonna hoiakud muutuksid. Et laste vastu suuna-

tud seksuaalvägivald oleks ühiskonnas üheselt hukka mõistetud.

"Tunnen, et meie tugigrupp on koht, kus mind ometi ükskord usutakse. Ma ei teadnud siiani, et on olemas inimesed, kelle seltskonnas saan lõpuni aus olla." "Minu jäle saladus on varjutanud kogu minu elu ja ma arvasin, et ma olen üks, ainus, kole ja räpane." "Milline vabanemine, kui sain teada, et ma ei pea seda süükoormat kandma, et mul polegi süüid, et ma olin ainult laps, kes uskus ja usaldas täiskasvanut, kes aga reetis mu lapsepõlve kõige julmema moel."

Sina, kes sa loed, püüa kaasa mõelda. Kas ikka on nii, et kui sind teema ei puuduta, siis see nagu polegi sinu asi. Laste vastu suunatud mistahes vägivald on meie kõikide asi. Meil kõigil on roll, et meie lapsed kasvaksid vä-

givallatus maailmas. Meil kõigil on kohustus sõna sekka öelda, meil kõigil on kohustus omi lapsi kaitsta. Aga et kaitsta, tuleb probleemi teadvustada, probleemile otsa vaadata ja lahendusi otsida.

Kui teema kõnetab, siis vaata palun ka aadressile www.svtugigrupp.ee ja kui puudutab niivõrd isiklikult, et soovid tugigrupiga liituda, siis kirjuta tugigrupp555@gmail.com Meie hulka on oodatud ka vanemalised, ea ülempiir puudub. Meespsühholoogist grupijuht ootab liituma lapsepõlves seksuaaltraumaatilise kogemusega mehi. Keegi ei pea olema oma traumakogemusega ükski.

Merike Tulp
MTÜ Eesti SV Tugigrupid
kogemusrõustaja

Tugigrupist leiad tuge

Viljandi vald sai Sakala mängudel neljanda koha

4. ja 5. septembril peeti Viljandis Sakala mängud. Võistlused võitis Põhja-Sakala vald, teise koha sai Viljandi linn, kolmandaks tuli Mulgi vald, neljas oli Viljandi vald ning viies Tõrva vald, kuuendaks jäi Põltsamaa vald. Sportmängudes võitis Viljandi vald osa kõigist peetud aladest.

Tõstmises esindasid valda Kertu Tooming, Lisette Kask, Simona Rennit, Deneli Ojala, Hedvig Pärnamäe, Maily Kullamaa, Mairold Kullamaa, Kaarel Kauts ja Aivar Kõva. Kokkuvõttes saavutati 2. koht.

Naiste võrkpallivõistkond mängis koosseisus: Katariina Peipmann, Hanna Liise Nälk, Helen Emilia Mätlik, Piret Ahosepp, Meret Anson, Airika Tahker, Helja Ütsik. Saavutati 4. koht.

Meeste võrkpalli mängisid Meelis Hunt, Lauri Saluveer, Rasmus Hindriks, Kristjan Kaska, Kaarel Kauts, Andre Arak. Saavutati 3. koht.

Petangis esindasid meid Toomas Reede, Varje Reede, Maarja-Liis Reede. Saavutati 3. koht.

2011. a sündinud poiste jalgpalliturniiril mängisid Karl Alliksaar, Marek Veinberg, Tristan Kurvits, Robin Jürgen, Trevon Kommer, Oliver Palumaa, Prenet Rähn, Markus Rähn, Joonas Napritson, Armando Orumets.

Kettagolfi võistlustel esindasid meid Kaimo Maiste, Aili

Piirak, Kristjan Maiste, Danek Mugur.

Meeste 40+ korvpalliturniiril mängisid Toomas All, Toomas Aru, Jaan Grents, Ardo Kolga, Aivo Maalmeister. Saavutati 4. koht.

Kabe võistkond koosseisus Elisabeth Pöder, Andre Ületoa, Kevin Jürgen, Sergei Adalov, Margit Simenson saavutas kõrge 2. koha.

Maastikurattasõidus esindasid Viljandi valda Sille Puhu, Juhan Änilane, Kevin Paavo, Siim Rein, Kaur Kannel. Saavutati 2. koht.

Mälumängus esindasid valda Paul Kolla, Tiina Jaksi, Heino Lapp, Kevin Paavo. Saavutati 5. koht.

Kergejõustiku koondis koosseisus Aaron Kais, Andreas Hantson, Kristjan Tafenu, Annabel Raudsepp, Jane Roosimägi, Kätlin Jakk, Merike Teska, Arvo Nurm, Mati Mikk, Merili Käsper, Ester Tooming, Ülle Käsper, Alar Kaar, Anna Marii Lette, Lilian Estorn, Märt Tomp, Juhan Änilane, Villu Kangro, Are Tints, Jaanika Roosimägi, Liset Kasepuu saavutas koondarvestuses 2. koha.

Viljandi vald tänab kõiki koduvalla eest võistelnuid ja treenereid. Täname ka Viljandimaa spordiliitu ilusate ja ohutute mängude korraldamise eest!

Kevin Paavo
Spordispetsialist

Nemad võitsid 10 Olümpiastarti juubeliaasta võistkondliku mitmevõistluse Kuressaares. Foto: Aivar Hommik

Heimtali ja Holstre koolide ühisvõistkond võitis esikoha TV 10 Olümpiastardi finaalsõistlustel

Kuressaares kulmineerus mitmevõistlusega koolinoorte TV 10 Olümpiastarti sarja 50. hooaeg. Võistkondlikult said esikoha Rakvere Reaalgümnaasium ja Viljandi valla Heimtali Põhikooli ning Holstre Kooli ühisvõistkond.

Sel aastal osales TV 10 olümpiastardi sarjas Heimtali ja Holstre koolide ühisvõistkond väikeste koolide arvestuses (kuni 250 õpilasega koolid). Finaaletapil Kuressaares olime väga hästi meelestatud ning lapsed toetasid üksteist häälkalt. Esimese päevaga suutsimegi võistkondlikult Parksepa Keskkoolist mööduda ning 150 punktiga juhtima minna. See suurendas võidutahet veelgi.

Mõnel alal tabasid meid ka väikesed tagasilöögid võrreldes maakondlikul etapil saavutatud tulemustega, kuid sellised asjad käivad ikka mitmevõistlusega kaasas ning oluliselt meie võistkondlikku tulemust ei mõjutanud. Tänu ühtlasele esinemisele

suutsime teisel päeval eduseisu veelgi suurendada ning teise päeva lõpuks olime saavutanud 712 punktise edu teise koha saanud Parksepa Keskkooli ees. Tuleb märkida, et Parksepa Keskkool on mitmekordne väikeste koolide grupi võitja.

Finaaletapil oli meie edukaim Ailo Andri Hantson poiste vanemas astmes 7221 punktiga ja neljanda kohaga. Väga edukalt esines Kuressaares ka meie valdlast pärit, ent Viljandi JK esindav Mirtel Kase, kes tüdrukute noorem vanuseklassis saavutas alavõidu kõrgushüppes 1.46 -ga. Tema pjedestaalile jõudmise mitmevõistluses nurjas aga õnnetu 0 palliviskes. Lõpuks 10 koht. Tarvastu Gümnaasiumis õppiv Gregor Kiriland oli edukas poiste vanemas astmes, kus saavutas 6. koha. Gregor võistleb ka järgmisel aastal poiste vanemas astmes ning on üks suurimaid kandidaate poodiumi kõrgeimale astmele.

Heimtali-Holstre ühisvõistkonna edusse TV 10 olümpia-

starti 50. juubelihooajal andsid oma panuse: **Ailo Andri Hantson, Kertu Tooming, Sten Jatsõõn, Janell Jatsõõn, Berit Kald, Liis Mary Meerits, Kätlin Semjonov Leanna Muttel ja Neuro Pähn.** See oli meie ühisvõistkonna esimene suurem saavutus ja loodan, et see andis lastele indu harjutamiseks edaspidisekski. Plaanis on ka järgmisel aastal TV 10 Olümpiastarti sarjas kaasa lüüa, kuigi teada on, et võitu kaitsta on alati raskem.

Täna Holstre kooli kehalise kasvatusõpetajat Kellit, kes ei pidanud suureks vaevaks lapsi oma autoga treeningutele tuua ja loomulikult kõigi laste vanemaid, kes samuti laste treeningutele jõudmise võimalikuks tegid. Kindlasti tuleb tänusõnad edasi anda Ailo Andri ja Mirteli treenerile Ants Kuusikule vaevanägemise ja Kuressaares osutatud abi eest.

Leho Estorn
Heimtali-Holstre
ühisvõistkonna eestvedaja

Valla tõstjate esindus Sakala mängudel.

Foto: Ilmar Kütt

Paistu pidas aastapäeva, peeti 23. Holstre-Paistu jooks

7. augustil tähistati Paistu esmamärkimise aastapäeva. Paistu küla vanust arvestatakse Paistu kiriku esmamärkimise järgi ajalooürikutes, need pärinevad aastast 1234. Seega tähistasid Paistu kirik ja küla tänavu 787. aastapäeva.

Kirikus esitlesid sel päeval oma raamatuid Viljandi muuseumi direktor Jaak Pihlak, kes kirjutab Paistu kihelkonna Vabadussõjas langenute mälestusmärkidest ja kauaaegne Paistu vallavanem Ene Saar, kelle raamat kõneleb Paistu ajaloost. Lapsi rõõmustasid batuuit "Mulgimadinalt" ja lõbusad võistlused, kus kõik osalejad said suu magusaks. Meie teadlikkust ohutusest aitasid tõsta naiskodukaitsjad eesotsas Kai Kannistuga. Räägiti ja ka näidati toiduainete valikut ja hulka, mis peaks igas kodus kriisi tarbeks

Mõni hetk veel ja antakse start Holstre - Paistu jooksule.

Foto: Ivo Kraus

valmis olema, demonstreeriti tulekustutusteki kasutamist ja palju muudki. Päev lõppes meeleoluka tantsuõhtuga rahvamajas, kus esinesid ka vallatud showtantsijad ja tulekuntnik.

Samal päeval toimunud Holstre - Paistu jooksul osales üle saja inimese. Oma parimate päevade

kiirust näitas jooksu kuuekordne võitja Keio Kits. Ajaga 15.11, (sellist kiiremini on jooksumaa läbinud Keio ise ning Vjatseslav Košelev ja Olavi Allase), vormistas ta oma seitsmenda võidu kodurajal. Järgnesid Joosep Tammemäe ja Raivo Nõmm. Naiste arvestuses võidutses Olga

Andrejeva ajaga 19.07 ja see oli talle teiseks võiduks. Järgnesid Kristel Vallaste ja Sille Puhu.

Oma vanuseklasside rekordite eest hoolitsesid Silja Mikk ja Ants Kuusik.

Vanemates vanuseklassides tehti veel rida parandusi edetabelites. Nooremad, kui 20

aastased olid kiiruses veidi tagasihoidlikumad kui nende eelkäiad aga võitjate üle kohut ei mõisteta.

Kõik tulemused ja kogu 23 aasta jooksul juhtunu on kirjas meie jooksu kodulehel: www.seeriajooks.ee

Kohtume juba 18. septembril Saarepeedil, kus joostakse 5 km pikkust maastikujooksu. See on ka Viljandi valla seeriajooksu viimaseks, neljandaks osavõistluseks. Hea on tõdeda, et seeriajooksu üldkookuvõttes on konkurentsi jäänud 47 jooksjat ja nii mõneski vanuseklassis selgub võitja ilmselt Saarepeedi jooksu viimastel meetritel. Nii, et põnevust jätkub ja harjutada selle nimel tasub!

Jooksule registreerimine on avatud: www.seeriajooks.ee.

Piia Mänd ja Hanno Priks
Ürituse korraldajad

Viljandi Vallavolikogu 25. augusti istungil

- Lubati Viljandi Vallavalitsusel 2021. aastal võtta investeringuteks laenu kuni 2 500 000 eurot;
- Anti nõusolek Viljandi Vallavalitsusele varaliste kohustuste võtmiseks ujulateenuse ostmiseks Viljandi linnas perioodil 01.09.2024 – 31.08.2034;
- Otsustati lõpetada ÜF II voo-ru projekti "Põltsamaa, Kolga-Jaani ja Pajusi valla ühisveevärgi ja kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimine" aastatel 2013-2031 kaasfinantseerimine vee-ettevõttele Põltsamaa Vesi OÜ tagasiulatavalt alates 01.01.2020;
- II lugemisel võeti vastu Viljandi Vallavolikogu 25.08.2021

- määrus nr 1-2/154 "Viljandi valla tunnustuse avaldamise kord";
- Anti nõusolek hanke "Mustla jäätmejaama haldamine" korraldamiseks;
- Riigihankes "Mäeltküla tööstuspargi taristu ehitus" tunnustati edukaks OÜ Teearu Grupi pakkumine ja anti luba hankelpepingu sõlmimiseks;
- Kinnitati kolme kinnisasja tasuta omandamine;
- Omandati vallale kaasomandis olev korteriomand;
- Otsustati tuvastada pere-mehetu pumbajaam, puurkaev, veetorustik ja kanalisatsioonitorustik Puiatu külas;

- Algatada üldplaneeringut muutva detailplaneeringu koostamine Viljandi vallas Leie külas Olli ja Leie töökoja tee katastriüksustel. Detailplaneeringuala suurus on ligikaudu 6,3 ha.;
- Viljandi Vallavolikogu alalise kultuuri- ja spordikomisjoni esimeheks valiti Zurab Kvaratshelija ja aseesimeheks Juhan Änilane;
- Volikogu kirjavahetus;
- Vallavanema informatsioon.

Järgmine vallavolikogu istung toimub 21. septembril.

Vallavolikogu istungi materjalid leiab valla kodulehelt: www.viljandivald.ee/dokumendiregister

Vallavalitsuse istungite kokkuvõte

Avaldame Viljandi Valla Teatajas kokkuvõtte vallavalitsuse istungitest, mis toimusid ajavahemikul 20. juuli – 7. september.

Finants

- Eraldati Viljandi valla eelarvest osatähtsusele Ramsi VK - Mustla alevikus vee- ja kanalisatsioonitorustike rekonstrueerimise III etapi kuludeks 114 934,30 eurot.
- Viiratsi aleviku Sõpruse põik tänava torustiku ehitustöödeks 8203,90 eurot.
- Ramsi sauna pesuruumide renoveerimistöödeks 20 399,84 eurot.
- Kehtestati 2022. eelarve eel-nõu koostamise tingimused.
- Otsustati määrata ja maksta Viljandi valla eelarvest mittetulunduslikuks tegevuseks toetus:
 - Viljandi Motospordiklubile 1000 eurot Mulgikross 2021 korraldamiseks;
 - Tänaasilm Külaseltsile 820 eurot Perepäev Tänaasilm korraldamiseks;
 - Holstre Külaseltsile 3159 eurot päästestendi ja rannavõrkpalliplatsi tegemiseks;
 - Puiatu Haridusseltsile 1000 eurot küttekulude katmiseks ja sündmuste korraldamiseks (välja arvatud VI hobuja vibupäev);
 - Mittetulundusühingule Veski Ajaratas 300 eurot ait muuseumivakuatsioonivalgustite uuendamiseks.
- Eraldati kaasfinantseering 10 000 eurot SA-le Holstre-Polli Vabaajakeskuse projektile "Sihtasutuse Holstre-Polli Vabaajakeskus terviseradade ja mänguväljakute rekonstrueerimine ning kaasajastamine".
- Eraldati reservfondist:
 - Kärstna Vaba Aja Keskusele Kärstna mõisa pargi kiviaia ja muldemüüri taastamise kallinemise katteks 14 280 eurot;
 - Ennukse metsavendade punkri juurde videovalve ja tõkkepuu paigaldamiseks 4130 eurot;
 - Kärstna Sotsiaalmajale personalikuludeks 2010 eurot;
 - Tarvatu Lasteaiale Mustla maja maakütte remondiks 2700 eurot.
 - Suurendati OÜ Ramsi VK osakapitali mitterahalise sissemaksena projekti "Holstre küla vee- ja kanalisatsioonitorustike rekonstrueerimine projekt nr 17063" teostamiseks antud rahalise abi summas 237 865 eurot.

Sotsiaal

- Otsustati valla eelarvest osaliselt rahastada seitset väljaspool

- kodu osutatavat hoolekandeteenust ja lõpetada nelja osaline rahastamine.
- Keelduti valla eelarvest väljaspool kodu osutatava hoolekandeteenuse osalisest rahastamisest.
- Otsustati paigutada kaks last asendushooldusteenusele.
- Anti kasutusse vallavara.
- Otsustati algatada pärimismenetlus.
- Anti volitus piiratud teovõimega alaealise isiku nimel asjade ajamiseks.
- Paigutati laps asendushooldusteenusele.
- Otsustati osutada järelehooldusteenust tagasiulatavalt 01.09.2021-31.08.2022.
- Haridus, kultuur, sport**
- Toetati huvihariduse ja huvitegevuse toetusfondi vahenditest 100 euroga noore osalemist jalgpallivõistlustel Ungaris.
- Kinnitati II lugemisel avaliku ürituse korraldamise loa taotluse ja avaliku ürituse korraldamise loa vormid.
- Toetati sporditegevuse eelarve vahenditest 400 euroga noore sportlase talvise ettevalmistuse ja võistlusvarustuse soetamisega kaasnevate kulude katmist.
- Toetati huvihariduse ja huvitegevuse toetusfondist kahe noore treeninglaagrite osalustasude kulude katmist kokku 1000 euroga.
- Tutvuti lasteaedade mänguväljakute suvise lahtioleku kokkuvõttega.
- Kinnitati Viljandi valla 2021 Aasta Noore Õpetaja, Aasta Õpetaja ja Aasta Lasteaiaõpetaja tunnustuse saajad. Tunnustused antakse üle Viljandi maakonnas toimuvat õpetajate päevale pühendatud pidulikult sündmusel.
- Ehitus ja planeerimine, majandus**
- Kiideti heaks 4 hajaasustuse programmi toetuse kasutamise aruannet.
- Anti 24 ehitusluba, 6 kasutusluba ja 10 projekteerimistingimused.

- Algatati projekteerimistingimuste andmise avatud menetlus.
- Jagati 2 katastriüksust ja määrati moodustatud maatükkidele koha-aadressid ja sihtotstarbed.
- Kooskõlastati 14 puurkaevu asukoht.
- Kehtestati Mustla alevikus Posti 57 katastriüksuse detailplaneering.
- Täiendati Viljandi Vallavalitsuse korralduse nr 2-3/168 "Viljandi valla 2021. aasta hankelaani kinnitamine" lisa.
- Anti tüürile vallavara Kolga-Jaani teenuskeskuses iluteenuse osutamiseks tähtajaga 01.09.2021-31.08.2026.
- Algatati pärimismenetlus.
- Võeti vastu Jämejala Psühhiaatriaiaigla detailplaneering ja korraldatakse avalik väljapanek 28.09.2021 – 12.10.2021.
- Hanked**
- Riigihankes "Mäeltküla tööstuspargi taristu ehituse omanikujärelevalve" tunnustati edukaks OÜ Tarindiprof pakumuse maksumusega 9990,00 eurot (hind ilma käibemaksuta), kui majanduslikult soodsaim pakumuse.
- Kuulutati välja riigihange "Mustla jäätmejaama haldamine". Pakkumiste esitamise tähtaeg on 17.09.2021 kell 9.
- Kuulutati välja riigihange "Viiratsi lasteaiale "Rüblik" mööbli ostmise ja paigaldamine". Pakkumiste esitamise tähtaeg on 17.09.2021 kell 10.
- Muu**
- Määrati Viljandi valla valimiskomisjoni asukohaks Viljandi Vallavalitsuse ametiasutuse hoone aadressil Kauba tn 9, Viljandi linn, 71020 Viljandi maakond.
- Moodustati kohaliku omavalitsuse volikogu valimisteks valimisjaoskonnad.
- Kinnitati valimiste reklaami põhimõtted valla ajalehes Viljandi Valla Teataja.
- Annetati Viljandi Jaani kirikule 200 eurot kroonlühtri restaureerimiseks.

TEATED

Ostan garaaži Viiratsis, tel. 502 2499

Ostan metsa, põllu või talukoha metsas. Ligipääs pole oluline. Hind kuni 300 000. Peeter 514 3205

SBS (bituumenkatuse) ja bituumensindli paigaldus. Lamekatuste, ehitus ja renoveerimine. Katuste hooldus. Üldehitus. Küsi pakkumist 5688 7045

Ohtlike puude langetamine/hooldus ja äravedu tegevuskindlustused arboristilt. Okste tagasilõikus katustelt, kändude freesimine, ülekasvanud hekkide lõikus. Töö kiire ja korralik! 56667776@vikatimees.eu

SBS ja bituumensindli paigaldus. Lamekatuste, ehitus ja renoveerimine. Katuste hooldus. Üldehitus. Küsi pakkumist 5688 7045

Tammemäe talu ostab Viljandi vallas põllu- ja metsamaad. Pakun raiesmike metsastamise teenust sügisel ja kevadel kuuse istikutega. tel. 5157103

OÜ ESTEST PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee

Kodumasinade remont, varuosad. Tel. 517 9771 või merton@hotmail.ee

Tarvatu Jüri talu OÜ ostab ja rendib põllu ja heinamaid Viljandi vallas. Korrektned rendimaksud tasuja! Tel. 504 6625, e-post: tarvatu.juri@gmail.com

Ostan nõukogude aegseid VAZ sõiduautode kasutamata varuosi. Võib pakkuda ka dokumentideta VAZ sõidukit varuosadeks. Tel. 5565 1952

Hoonete soojustamine puistevillaga. Küsi lisa: www.puistemees.ee; tel: 5016689

Vihmaveesüsteemide ja katuse turvatoodete paigaldus. Küsi lisa: www.vihmaveerennid.ee; tel: 527 1059

Elektritööd, Melplan OÜ, tel. 58046834, e-mail: melplanou@gmail.com

SÜNDMUSTE INFO

18. septembril algusega kell 11 peetakse Kärstna pargis 6. Ants Tombi mälestusvõistlused – 46. Kärstna pargivõistlused. Kavas heidete mitmevõistlus, pargijooksud, kõnniring. Info tel. 5262901

18. septembril, kella 12-15-ni toimub sügislaad Uusna Külamaja piiramata murualal. Osavõtt tasuta.

30. septembril kell 16 tähistatakse Saarepeedi Rahvamajas rahvusvahelist eakate päeva. Külakosti pakub Männiste Perebänd. Kohvilaud. Info ja laudade tellimine tel 5234605.

1.oktoobril, kell 14 tähistatakse Ramsi VAK-is rahvusvahelist eakate päeva. Kontserdil esinevad Liana Zeigo ja Ragnar Häide. Oma tulekust palutakse teada anda tel 51974211

2. oktoobril kell 13 tähistame Paistu rahvamajas rahvusvahelist eakate päeva. Ervin Lillepea ja Siiri Känd kontserdiga "Amore Mio", kohvilaud.

9. oktoobril algusega kell 17.30 toimub Saarepeedi rahvamajas pidu 50. sünnipäeva tähistamiseks. Tantsuks mängib ansambel Nukker Kukeke. Öhtujuht on Priit Oks. Laudade tellimine ja info tel. 5234605. Pilet 15 eurot.

Kolga-Jaani raamatukogus on kuni oktoobri lõpuni avatud Stanislav Antipovi maalinäitus "Soome-Ugri rahvaste eluhetked".

Vallavalitsuse istungi materjalid leiab valla kodulehelt: www.viljandivald.ee/dokumendiregister

ENNE JA NÜÜD

Ülemine foto Ennuksmäe metsavendade punkrist on tehtud 31. oktoobril 2016. aastal kui põlengu suits polnud veel hajunud. Punkri põlema panemiseks oli kooritud ka kõrvalasuvaid kaski.

Teine foto on tehtud tänava, 18. augustil kui tähistati Ennuksmäe punkri kui Eesti vabaduse eest võidelnutele omamoodi mälestusmärgi taassündi.

Ülemise foto autor on Alar Karu ja alumise foto tegi Gerda Jaksi.

Saarepeedi rahvamajas 9. oktoobril 2021
algusega kell 17.30

50 RAHVAMAJA pidu

Pilet 15eur

Tantsuks mängib ansambel NUKKER KUKKE
Õhtu juhib PRIIT OKS

Kontsertaktus kell 18.00
Buffeelaud

Laudade tellimine ja info telefonil 523 4605

KIRIKUTES

TARVASTU PEETRI KIRIK

Jumalateenistused pühapäeviti algusega kell 11.

EELK PAISTU MAARJA KOGUDUS

Jumalateenistused, palvused, kontserdid ja muud sündmused

12. september, pühapäev kell 14 16. pühapäev pärast nelipüha.
Jumalateenistus armulauaga.
Juhtmõte: Jumala hoolitsus.
Vanavanemate päev

26. september, pühapäev kell 14 18. pühapäev pärast nelipüha.
Jumalateenistus armulauaga.
Juhtmõte: Kristlase vabadus.

10. oktoober, pühapäev kell 14 Lõikustänapüha.
Jumalateenistus armulauaga.
Juhtmõte: Igapäevane leib.

Tartu mets

OSTAB: METSAKINNISTUID, PÖLLUMAAD, RAIEÕIGUST, KAITSE ALL OLEVAID KINNISTUID

KÜSI PAKKUMIST VÕI KIRJUTA

555 77 007 | janno@tartumets.ee

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha.
Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseada piiranguvööndis.
Tel: 56 111 900

STONE AND CRYSTAL

Pottsepatööd
Loodusehitus
Üldehitus

+372 5675 1468
www.stoneandcrystal.ee

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

13. oktoober alates 10.00
TARVASTU PÄEVAKESKUSES

ETTEBISTREERIMINE
telefonil 5323 2454

Silmade kontroll 15€, prillistjale TASUTA!

Mälestame

PEETER RITSO

04.07.1953 – 03.08.2021

Holstre küla

MALLE VALLIK

24.04.1938 – 04.08.2021

Viiratsi alevik

PAUL PÄHNAPUU

28.02.1944 – 07.08.2021

Porsa küla

ARVO PÕRK

24.11.1947 – 10.08.2021

Loodi küla

ALBINA TÄHT

24.10.1940 – 11.08.2021

Vardi küla

ELLA OJAMETS

12.03.1934 – 12.08.2021

Uusna küla

HENN MÖTTUS

27.09.1950 – 15.08.2021

Savikoti küla

PEETER HALJASOKS

17.10.1945 – 16.08.2021

Sultsi küla

VELLO HANSEN

13.05.1957 – 18.08.2021

Saarepeedi küla

ASTA JERŠOVA

21.05.1933 – 22.08.2021

Valma küla

Õnnitleme sünnipäevalapsi!

HILDA SÄDE	14.09.1923	Uusna küla
AGNESSA TIKKO	23.09.1925	Jämejala küla
REINHOLD PÄRN	10.09.1926	Jämejala küla
ENNA OJASUU	03.09.1929	Mustla alevik
ALEKSANDRA SEVERIKOVA	07.09.1929	Leie küla
HILDA MÄNDUL	17.09.1929	Metsla küla
HANS RENNIT	21.09.1929	Tõmbi küla
LAINA TÄKS	17.09.1930	Vana-Võidu küla
ALEKSANDER RAIKKO	28.09.1930	Karula küla
ESTER KUUT	19.09.1931	Puiatu küla
ANNA KÜPAR	23.09.1931	Viiratsi alevik
ANTS ORAV	01.09.1936	Vardja küla
HARRY KAUR	08.09.1936	Meleski küla
VELLO AASNA	11.09.1936	Kivilõppe küla
HILJA ORG	17.09.1936	Suislepa küla
AADO OPPE	23.09.1936	Soe küla
ALDO KUUS	30.09.1936	Mustla alevik
FELIKS VIDDER	01.09.1941	Saarepeedi küla
LEIDA JÄRVEKÜLG	07.09.1941	Tohvri küla
MARE KLETTENBERG	10.09.1941	Mähma küla
ARVI PIKK	27.09.1941	Vasara küla

Õnnitleme uusi ilmakodanikke!

KRISTOFER KALAM	29.07.2021
LEO LEENURM	02.08.2021
LUISA HANDSMITT	10.08.2021
BRENNAN KISELEV	13.08.2021
MEENA PISSAREV	15.08.2021
JETE RIIN KAUROV	16.08.2021
JASPER LAARMAN	18.08.2021
NORMAN NURMELA	23.08.2021
ELIISE SAMMUL	28.08.2021

Soome-Ugri rahvaste eluhetked

Stanislav Antipovi maalinäitus

Kolga-Jaani raamatukogus

Viljandi Valla Teataja

Viljandi Vallavalitsuse väljaanne

Toimetaja Raivo Lott

Toimetusel on õigus tekste lühendada ja korrigeerida.

e-post ajaleht@viljandivald.ee

Kontakttelefon 435 0110 (üldinfo), 5304 2447 (toimetaja)

Kodulehekülg www.viljandivald.ee